

Bildande av naturreservatet Skansen i Simrishamns kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar kommunfullmäktige det område som utmärks med kraftig punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Vägavsnittet i nord-sydlig riktning ingår inte i reservatet.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Skansen
Kommun	Simrishamn
Socken	Simrishamn
Gränser	Området är markerat med punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Simrishamn 3:1 (del av)
Läge	Området är beläget ca 700 m SSO Simrishamns kyrka
Kartblad	Topografiska kartan: 2 D SO Tomelilla Ekonomiska kartan: 2 E 1b Simrishamn
Koordinator	x: 50 400 y: 58 100
Naturgeografisk region	Nr 7, Skånes sediment- och horstområden
Areal	Ca 10 ha land
Förvaltare	Simrishamns kommun

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att:

- långsiktigt bevara en rest av ett äldre beteslandskap av stor betydelse för den biologiska mångfalden och för allmänhetens friluftsliv.
- säkerställa flera småvatten som är goda livsmiljöer för hotade groddjur.
- bidra till att uppfylla regionala och nationella miljömål
- bidra till att öka förståelsen för kulturlandskapet och dess värden

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. inplantera fisk eller kräftor eller utfordra fåglar vid småvatten
2. uppföra byggnad eller annan anläggning som t ex mast eller vindkraftverk
3. dra fram mark- eller luftledning
4. bedriva täkt

5. vidta åtgärder som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär såsom plöja, spränga, dika, utfylla, tippa, dumpa, markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning eller småvatten.
6. anordna upplag med undantag för tillfälliga sådana i samband med skötsel av reservatet eller för jord- och skogsbrukets behov,
7. anlägga vägar eller stigar
8. plantera, så eller sätta ut för trakten ej naturligt förekommande växt- och djurarter i området,
9. använda kemiska bekämpningsmedel, stödutfodra eller tillföra växtnärlingsmedel eller jordförbättringsmedel
10. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning med undantag för gränsmarkeringar och reservatsskyltar.
11. bedriva skogsbruk eller avverka och plantera träd eller buskar i annan utsträckning än vad som anges i fastställd skötselplan.

Ovan nämnda föreskrifter skall ej utgöra hinder för åtgärder som föreskrivs i av kommunen fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. Utmärkning och upplysning om reservatet
2. skötsel av mark innefattande årlig betesdrift, röjning, gallring och plantering av träd och buskar, uppsättande och underhåll av stängsel och vandringsanordningar
3. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet enligt fastställd skötselplan.
4. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**:

1. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning - informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna,
2. spränga, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada stenar, block, hällar eller terrängformer,
3. utföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål,
4. på ett störande sätt använda radio, musikinstrument eller annan ljudanläggning,
5. tälta, ställa upp husvagn, campingbil, eller motsvarande,
6. göra upp eld annat än på för ändamålet anvisade platser,
7. anordna tränings- eller tävlingsarrangemang utan giltigt tillstånd från markägaren eller bedriva annan verksamhet som kan inverka störande på naturmiljön
8. färdas på vattenområdet med vattenskoter.

Föreskrifterna gäller ej drift och underhåll av nyttjanderätter. Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder för skötsel av området samt anordnande av information i enlighet med av kommunen fastställd skötselplan. Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder för det traditionsenliga majbålet på valborgsmässoafton. Kommunen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Geologi

Hela Simrishamnsområdet vilar på sandsten, vilken härrör från den geologiska epok som brukar kallas för underkambrium (ca 540 miljoner år sedan). Skåne, som vid denna tid låg långt söder om ekvatorn, utgjordes av ett vidsträckt sandområde. Genom att sanden senare kittades samman av kvarts omvandlades den till hård sandsten, eller "hallasten" som den kallas lokalt. Av geologer benämns den underkambriska sandstenen bland annat för Hardebergasandsten.

Vattenrörelser i strandzonen lämnade spår i sanden vilka idag, drygt en halv miljard år senare, kan studeras i form av så kallade böljeslagsmärken i sandstenen. Böljeslagsmärkena framträder tydligt vid bl a Tjuvastenen (se figur 2).

I havet levde då, liksom nu, olika masklika djur i sanden. Djuren kröp och grävde i sanden och olika spår avsattes. Dylika fossila spår ur talrika på Skansens klipphallar, särskilt i områdets östra del.

Av betydligt yngre datum än grävspår och böljeslagsmärken är sannolikt många av de spår från istiden som finns på området i form av bl a parabelriss.

Typiskt för sandstenen på Skansen ur att den bildar snedställda trappstegsformationer, vilka skapat en miljö som skiftar mellan torrt och fuktigt. Uppe på höllarna är jordarna sandiga medan jordarna i svackorna till stor del består av torv. Floran i området indikerar på kalk i jorden.

Markhistoria

På grund av att berget ligger i ytan över större delen av Skansenområdet har marken inte kunnat odlas. Möjligen kan man tänka sig att slätter förekommit i de fuktiga och mer produktiva svackorna men sannolikt har området i huvudsak utnyttjats som betesmark sedan långt tillbaka i tiden. De namn som brukades under 1800-talet, "Skansenallmanningen" och "utmarken Skansen" berättar också att området utnyttjats som betesmark.

Inom området finns tre hållristningslokaler, en stensättning samt ett stenblock med tradition som alla är klassade som fornlämningar. Hållristningarna är daterade till bronsåldern, d v s tiden mellan 1800-500 f.kr. Stensättningen kan dateras till yngre bronsålder eller yngre järnålder, dvs tiden mellan 1000 f.kr.-500 f.kr eller 400 e.kr-1050 e.kr. Troligast är dock bronsålder då kuststräckan mellan Simrishamn och Skillinge är mycket tät på lämningar från just bronsålder. Stenblocket med tradition kan inte dateras till någon specifik tid.

Namnet "Skansen" har området fått efter den befästningsanläggning, eller skans, som uppfördes i början av 1700-talet invid hamnen. Vad gäller övriga namn som tillhör området; Tjuvastenen, Tjuvavrret och Margaretakärret, har det inte gått av få fram deras ursprung, även om det finns, mer eller mindre fantasifulla, spekulationer. En förklaring till Tjuvastenen är att stenblocket enligt traditionen skulle vara en plats där tjuvar rannsakats.

Biologiska bevarandevärden

Skansenområdet utgör en rest av en tidigare större sammanhållen betesmark. Vegetationen i området präglas av flera faktorer av vilka närheten till havet och berggrundens topografi med torra hållmarker omväxlande med fuktiga svackor hör till de viktigaste. Inte minst det sistnämnda är en starkt bidragande orsak till att Skansen, trots sin begränsade areal, är ett mycket artrikt område.

Det finns ett flertal småvatten inom området som hyser bland annat lövgroda.

Ärendets handläggning

Det har under en längre tid förts diskussioner inom lokala naturvårdskretsar om behovet av att införa ett långsiktigt skydd av Skansenområdet. Österlens naturvårdsförening skrev i oktober 2004 till kommunen med en önskan om att kommunen skulle bilda ett kommunalt naturreservat av Skansen. I och med möjligheten för kommuner att söka bidrag för bland annat bildande av naturreservat aktualiserades frågan i slutet av 2005.

Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med erinringar mot förslaget.

Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska Undersökning, Skogsvårdsstyrelsen och Länsstyrelsen i Skåne län har tillstyrkt förslaget.

Skäl för beslut

Syftet är att områdets naturvärden ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Området med sitt läge inom Simrishamns tätort är med sina biologiska, geologiska och kulturhistoriska värden ett viktigt närrekreationsområde. Trots sin begränsade yta på ca 10 ha hyser området många naturtyper och, genom sin historiska hävd, ett stort antal arter. Småvattnen i området hyser bland annat lövgroda.

Ett långsiktigt bevarande av området kan bidra till att nå regionala och nationella miljömål.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Kommunen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Naturreservatet utgör del områden som utgör riksintresse för friluftsliv, kustzon och yrkesfiske.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Reservatet är planlagt som "Allmän plats: park eller plantering". Beslutet strider inte mot detaljplanen.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Förslag till skötselplan bifogas som bilaga och kommer att fastställas av Samhällsbyggnadsnämnden i särskilt beslut.

Kommunfullmäktige fastställer med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogade skötselplan, bilaga 2, att gälla tills vidare.

Förvaltning

Kommunen är förvaltare av naturreservatet och skall fortlöpande samråda med berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen, Förvaltningsavdelningen, se bilaga 2

Beslut i detta ärende har fattats av kommunfullmäktige i Simrishamns kommun, [protokoll xx vid sammanträde den xxxxx, § xxx.](#)

Källor:

Skansen. En naturinventering med förslag till skötselplan. Ekologgruppen 1986

Bilagor

1. Karta med reservatets avgränsning
2. Förslag till skötselplan för naturreservatet Skansen

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Boverket, Box 534, 371 23 KARLSKRONA

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

SGU, Box 670, 751 28 UPPSALA

Lantmäterimyndigheten, Lantmäteriet, Box 50590, 202 15 MALMÖ

Skogsstyrelsen i Södra Götaland, Box 234, 291 23 Kristianstad

Nordhs lantbruks AB, Simris 1 272 91 SIMRISHAMN

Österlen kraft AB, Testg 3, 272 36 SIMRISHAMN

TeliaSonera Sverige AB c/o MBS/Företag A11 971 74 LULEÅ

Vägverket, Region Skåne Box 543, 291 25 Kristianstad

Fiskeriverket, Box 423 401 26 Göteborg

Kopia till

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Tekniska avdelningen

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Plan- och bygglovsavdelningen

Kommunledningskontoret

Turistbyrån

Vägverket, Region Syd, Box 543, 291 25 KRISTIANSTAD (om det berör allmänna vägar)

Lantmäterimyndigheten i Kristianstad, Box 302, 291 23 KRISTIANSTAD

Polismyndigheten i Skåne, Polisområde Ystad, Stenbocksgatan 24, 272 22 Simrishamn

Österlens naturvårdsförening

Österlens museum: Lena Alebo

Erik Månsson, Bornholmsvägen 12, 272 37 Simrishamn